

FRDO INFO

Nieuwsbrief van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling

September 2005 – nr 24

Inhoud

1. Adviezen:
 - [Tweede advies inzake een mondiale strategie ter voorkoming van klimaatveranderingen](#)
 - [Advies ter voorbereiding van de zesde ministeriële conferentie van de WTO te Hong](#)
 - [Advies bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik](#)
 - [Advies over het federale aankoopbeleid van duurzaam gewonnen hout](#)
 - [Advies over het Nationale Hervormingsprogramma voor de nieuwe Lissabon-strategie](#)
 2. [Activiteiten werkgroepen](#)
 3. [Conferenties](#)
 4. [agenda](#)
-

1. Adviezen

Tweede advies inzake een mondiale strategie ter voorkoming van klimaatveranderingen na 2012

In dit advies, goedgekeurd door de Algemene Vergadering van 8 juli, analyseert de FRDO de mogelijke opties voor het terugdringen van het globale mondiale emissieniveau van broeikasgassen tot een voor het klimaatsysteem “aanvaardbaar” niveau. Het gaat hier onder meer om de beheersing van de vraag, de verbetering van de energie-efficiëntie, hernieuwbare energiebronnen, kernenergie, het vastzetten en isoleren van CO₂, de technische verbetering van fossiele filières en een wijziging van land- en bosbouwpraktijken. Een globale strategie moet noodzakelijkerwijs steunen op een samenhangende combinatie van meerdere opties.

Om de meest geschikte combinatie te bepalen, is het onvoldoende zich enkel te baseren op hun vermogen om de CO₂-emissies te beperken. De evaluatie moet met andere criteria worden uitgebreid om een maximale synergie te verkrijgen tussen de drie dimensies van duurzame ontwikkeling. In hoofdstuk 2 stelt de FRDO een methodologie voor die deze evaluatie mogelijk maakt.

Opties in het kader van duurzame ontwikkeling moeten voorrang krijgen. Daarom zijn acties rond de energievraag prioritair. Dit houdt enerzijds in dat men inzake consumptie op een minder energieverslindend patroon moet overstappen, en anderzijds dat de energie-efficiëntie moet verbeteren. Deze acties bevatten waarschijnlijk het grootste potentieel voor de emissiereductie van broeikasgassen. Desondanks blijven ze vaak te weinig benut. In hoofdstuk 3 onderzoekt de FRDO de voorwaarden om deze maatregelen tot uitvoer te brengen, evenals de mogelijkheden in verschillende sectoren: transport, industrie, wonen, de dienstensector, overheidsgebouwen, de voedselketen, land- en bosbouw.

In hoofdstuk 4 werkt de FRDO een visie uit op een mondiaal energiesysteem op lange termijn, dat ook een antwoord kan bieden op de uitdaging van de klimaatverandering en een betere toegang biedt tot de basisdiensten voor energie. In hoofdstuk 5 heeft de FRDO een lijst van prioriteiten opgesteld, die gedurende de overgangsfase als leidraad kunnen dienen ter voorkoming van klimaatveranderingen. Zo meent de FRDO dat het nodig is om een samenhangend beleid te voeren, vooral op het vlak van transport, ruimtelijke ordening van het grondgebied en de internalisering van externe kosten met het oog op een correct prijssignaal. Ook sensibilisatie, vorming en educatie zijn essentiële hefbomen.

De leden zijn het echter niet eens over de vraag of kernenergie en het ondergronds opslaan van koolstof aanvaardbare oplossingen kunnen bieden in de overgangsfase. Sommige leden vinden dat de combinatie van energiebesparing en hernieuwbare energie de meest economische, meest zekere, snelste, meest efficiënte, milieuvriendelijkste en meest sociale oplossing is om de emissiereductie-

doelstellingen voor broeikasgassen in de energiesector te bereiken. Anderen menen dat kernenergie die in optimale veiligheidsomstandigheden wordt geëxploiteerd, in de overgangsfase een gedeeltelijke oplossing biedt voor de klimaatuitdaging, terwijl ze oplossingen aanreikt voor het beheer van de afvalstoffen. Een derde groep tenslotte sluit de kernenergie-optie op mondiaal niveau uit zolang er alternatieven bestaan waarmee de doelstellingen bereikt kunnen worden op een manier die meer met duurzame ontwikkeling verenigbaar is, maar meent dat verder onderzoek naar deze optie niet mag tegengehouden worden.

Klik hier voor de volledige tekst op de website :

<http://www.frdo.be/nl/pubnl/adviezen/2005a03n.pdf>

[Terug naar inhoud](#)

Advies ter voorbereiding van de zesde ministeriële conferentie van de WTO te Hong Kong

Eind dit jaar wordt te Hong Kong de belangrijke zesde ministeriële conferentie van de WTO georganiseerd. Daar hoopt men een ontwerp van vrijhandelsakkoord uit te werken om in 2006 de Doha ronde succesvol af te kunnen sluiten. Belangrijke thema's op de agenda zijn landbouw, de handel in diensten (GATS) en de handel in industriële producten (NAMA). Op vraag van minister van Buitenlandse Zaken De Gucht bracht de raad een advies uit rond deze thematiek.

In dit advies, goedgekeurd door de Algemene Vergadering van 8 juli, hoopt de raad dat de Doha ronde tot een akkoord leidt dat bijdraagt tot duurzame ontwikkeling en waarin de verschillende aspecten van de agenda evenwichtig behandeld worden. Uit de discussies binnen de raad blijkt dat eensgezindheid bestaat omtrent de prioriteiten voor het landbouwluik van de onderhandelingen.

De FRDO is van mening dat wereldwijd een duurzaam *landbouwbeleid* moet worden nagestreefd, waarbij handelsregels landen niet mogen verhinderen om de principes van voedselzekerheid en niet-handels gerelateerde bekommernissen in hun beleid te integreren. Handelsversturende steun moet afgebouwd en misbruik van toegestane maatregelen moet worden vermeden. Inzake de katoenproblematiek en de afbouw en het afschaffen van rechtstreekse en onrechtstreekse exportrestituties vraagt de raad het zogenaamde julipakket te volgen met toevoeging van een geloofwaardige einddatum en gedetailleerde criteria. Verder meent de raad dat inzake markttoegang en marktbescherming een evenwicht nodig is tussen kwalitatieve en kwantitatieve aspecten, dat de categorieën van speciale en kwetsbare producten goed gedefinieerd moeten worden en dat de maatregelen inzake tarieven van toepassing moeten zijn op alle landen.

Wat *diensten* betreft, wijst de raad erop dat er voor de liberalisering van de dienstenhandel nood is aan een goede en redelijke regelgeving die op een transparante en democratische manier tot stand komt en achteraf makkelijk consulteerbaar is. Sommige leden vinden daarbij dat meer inspanningen nodig zijn om de transparantie binnen de GATS onderhandelingen te vergroten. Wat betreft markttoegang, GATS en openbare dienstverlening en de algemene GATS regelgeving lopen de meningen van de leden sterk uiteen. Sommige leden betonen vooral bezorgdheid over de mogelijk negatieve gevolgen voor een liberalisering in de dienstensector en wensen deze dan ook aan een aantal voorwaarden te onderwerpen. Andere leden wensen dat tijdens deze onderhandelingsronde de WTO-leden meer en diepgaandere verbintenissen inzake het openstellen van de dienstenmarkt voor buitenlandse dienstverleners zouden aangaan en dat de bestaande GATS-regels daar waar nodig geoptimaliseerd en aangevuld worden.

Hetzelfde verschil in standpunten bestaat waar het gaat om *NAMA*, met name betreffende de impact van de liberalisering, tarifaire belemmeringen, niet – tarifaire belemmeringen, de sectorale component en de flexibiliteit voor de ontwikkelingslanden. Wel vragen alle leden speciale aandacht voor de noden van de minst ontwikkelde landen. Voor het einde van de ronde zouden alle geïndustrialiseerde landen aan de minst ontwikkelde landen minstens een even goede tariefvrije en quotavrije markttoegang moeten verlenen, zoals het *Everything But Arms*-initiatief van de EU.

Klik hier voor de volledige tekst op de website:

<http://www.frdo.be/nl/pubnl/adviezen/2005a04n.pdf>

[Terug naar inhoud](#)

Advies over een ontwerp-KB “tot wijziging van het KB van 21/2/1994 betreffende de erkenning van ondernemingen die bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik vervaardigen, invoeren, uitvoeren of verpakken.”

Dit beknopt advies beoordeelt twee voorgestelde wijzigingen in een KB met betrekking tot het aangifteformulier voor de hoeveelheden bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik, dat de ondernemingen moeten overmaken aan de administratie. Het advies, gevraagd door minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid Demotte, werd in consensus goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de FRDO van 8 juli 2005.

Klik hier voor de volledige tekst op de website:

<http://www.frdo.be/nl/pubnl/adviezen/2005a05n.pdf>

[Terug naar inhoud](#)

Advies over een omzendbrief over het federale aankoopbeleid van duurzaam gewonnen hout

De federale overheid heeft verschillende projecten lopen om op een meer milieuvriendelijke en sociaal rechtvaardige manier te consumeren. In die context zal de federale minister van Leefmilieu en Pensioenen Bruno Tobback binnenkort een omzendbrief uitbrengen om de federale overheidsdiensten aan te zetten nog enkel houtproducten te kopen die afkomstig zijn uit duurzaam beheerde bossen. Vooraleer te beslissen aan welke criteria dergelijke houtproducten moeten voldoen, vroeg de minister het advies van de FRDO, om zo het standpunt te kennen van de verschillende stakeholders.

Houtproducten uit duurzaam geëxploiteerde bossen bieden in de eerste plaats de garantie dat ze niet uit een illegale houtkap verkregen zijn. Mondiaal is dit nog steeds een prangend probleem. Daarom vraagt de FRDO in zijn advies dat illegale houtwinning dringend wordt aangepakt. Een efficiënte maatregel zou zijn dat Europa het op de markt brengen van dergelijk hout verbiedt. Bovendien moet men er bij het duurzaam beheer van bossen ook naar streven de biodiversiteit te beschermen en de sociale rechten van de arbeiders in de houtproductie en van de lokale bevolking te respecteren.

Momenteel zijn er in België twee bekende labels voor houtproducten van duurzaam geëxploiteerde bossen, FSC en PEFC. Die hebben elk hun verdiensten, maar ook hun tekortkomingen. Daarom pleit de FRDO er in zijn advies voor om beide labels te valoriseren in de omzendbrief. Meer bepaald zou voor hout dat afkomstig is van landen waar de criteria van sociale dialoog en de rechten van de inheemse volkeren niet worden gerespecteerd, de FSC-certificatie de voorkeur moeten genieten zolang de andere certificatiesystemen deze criteria niet beter integreren.

Voor hout dat afkomstig is van landen waar aan het criterium van een sterk ontwikkelde sociale dialoog tegemoetgekomen is (zoals in België), dienen in een eerste fase de twee labels a priori op voet van gelijkheid te worden behandeld. In een tweede fase dient de prioriteit te gaan naar label(s) die een meerwaarde geeft/geven ten opzichte van wettelijke bepalingen en die toegekend wordt/worden door een onafhankelijk orgaan.

De FRDO vindt dat hierbij ook moet gekeken worden naar het transport om te beslissen welke keuze het minst impact heeft op het leefmilieu. Tenslotte vindt de FRDO dat de omzendbrief periodiek moeten worden geëvalueerd zodat in de toekomst een objectief en transparant systeem om labels te kiezen gegarandeerd blijft. Om dit te realiseren moet een begeleidingscommissie worden opgericht waarin naast de overheid alle belanghebbenden zetelen.

Klik hier voor de volledige tekst op de website:

<http://www.frdo.be/nl/pubnl/adviezen/2005a06n.pdf>

[Terug naar inhoud](#)

Advies over het Nationale Hervormingsprogramma voor de omzetting van de "Geïntegreerde richtsnoeren voor groei en werkgelegenheid 2005-2008".

De Europese Unie ging in 2000 van start met de strategie van Lissabon. Die strategie leverde tot nog toe niet de gewenste resultaten op, en wordt dit jaar grondig herzien. Daartoe nam de Europese Raad een geheel van "geïntegreerde richtsnoeren voor groei en werkgelegenheid" aan, die de basis zullen vormen voor "nationale hervormingsprogramma's" in de lidstaten.

België zal dit programma uitwerken in overleg tussen de federale autoriteiten en de regeringen van gewesten en gemeenschappen. In een brief van 24 juni 2005 vroeg de Kanselarij van de Eerste Minister in dit verband een spoedadvies van de FRDO. Het advies werd via schriftelijke procedure op 31 augustus in consensus goedgekeurd door de Algemene Vergadering.

In zijn advies onderstreept de FRDO dat de Lissabon-strategie, die van groot belang is voor de toekomst van de EU, in theorie een onderdeel is van de overkoepelende duurzame-ontwikkelingsbenadering van de Unie. In de praktijk van het Europese beleid is daar echter weinig van te merken: de Lissabon-strategie functioneert nagenoeg los van de Europese Strategie voor Duurzame Ontwikkeling (EUSDS), en eventuele synergieën en spanningsvelden tussen beide strategieën worden zelden verduidelijkt door de Europese beleidsmakers. De FRDO stelt dit gebrek aan coördinatie ook vast bij de huidige herziening van de Lissabon-aanpak. De Europese Raad van 16 en 17 juni 2005 keurde zowel de eerste "Geïntegreerde richtsnoeren voor groei en werkgelegenheid" voor de vernieuwde Lissabon-strategie goed als de "Richtsnoeren voor duurzame ontwikkeling", zonder de samenhang en de interacties tussen beide te verduidelijken.

De "Geïntegreerde richtsnoeren voor groei en werkgelegenheid" geven op zich de drie dimensies van duurzame ontwikkeling niet op een evenwichtige manier weer: slechts één van de 24 richtsnoeren integreert expliciet de milieudimensie. Dit volstaat niet om het EU-beleid te vertalen op het vlak van energie-efficiëntie, duurzaam gebruik van hulpbronnen, milieutechnologie, biodiversiteit, internalisering van milieukosten, klimaatverandering ...

De FRDO pleit er dan ook voor deze richtsnoeren te koppelen aan de richtsnoeren voor duurzame ontwikkeling, en voor wat België betreft, het Nationaal Hervormingsprogramma (NHP) af te stemmen met de duurzame-ontwikkelingsbenadering in ons land (zowel op federaal als op regionaal niveau). Zo kunnen het tweede Federaal Plan voor Duurzame Ontwikkeling en de recent gelanceerde Nationale Strategie Duurzame Ontwikkeling voor een belangrijke inbreng zorgen, net als – in een later stadium – de tegen 2007 geplande nationale strategie voor ontkoppeling van economische groei enerzijds en natuurlijke-hulpbronnenverbruik en milieuvervuiling anderzijds.

Op die manier kan er in het NHP de nodige aandacht gaan naar de positieve impact die "ecologische en sociale" bekommernissen als rationeel energie- en grondstoffengebruik of de bescherming van milieu en volksgezondheid kunnen hebben op "sociaal-economische" doelstellingen als groei, competitiviteit, werkgelegenheid en het begrotingsevenwicht.

De FRDO vraagt tenslotte in het NHP ook rekening te houden met de verdelingsaspecten (cf. het sociale inclusie-beleid) en de mondiale dimensie van duurzame ontwikkeling.

Klik hier voor de volledige tekst op de website:

<http://www.frdo.be/nl/pubnl/adviezen/2005a07n.pdf>

[Terug naar inhoud](#)

2. Activiteiten werkgroepen

Werkgroep Strategieën voor Duurzame Ontwikkeling

De werkgroep heeft een spoedadvies afgerond over het nationaal hervormingsprogramma in het kader van de hernieuwde Lissabon-strategie (zie 1). Op 27 september organiseert de werkgroep samen met het Platform Indicatoren een seminarie over nieuwe ontwikkelingen op het vlak van indicatoren voor duurzame ontwikkeling (zie 4). Ten slotte bereidt de werkgroep, in samenwerking met de werkgroep Productnormen, tegen eind november een eerste advies voor over ontkoppeling en dematerialisatie, op vraag van staatssecretaris Els Van Weert. Dit advies zal vooral betrekking hebben op de hernieuwde thematische strategie van de EU over het duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen.

Werkgroep Energie en Klimaat

De werkgroep heeft een tweede advies afgerond over de klimaatstrategie na 2012 (zie 1), en bereidt nu een derde advies voor in het domein van het energie- en klimaatbeleid. Meer bepaald zal het gaan over het Belgische en Europese beleid dat nodig is om na 2012 de doelstellingen te bereiken van een vermindering van broeikasgassen. Dit advies zal eind november bezorgd worden aan minister van Leefmilieu Bruno Touback.

Werkgroep Internationale Betrekkingen

De werkgroep heeft net een advies afgerond over een aantal dossiers van de Wereldhandelsorganisatie (zie 1). Er zijn voorlopig geen activiteiten gepland.

Werkgroep Productnormen

Twee adviezen van deze werkgroep werden in consensus goedgekeurd door de Algemene Vergadering van 8 juli (zie 1). De werkgroep zal de komende maanden samen met de werkgroep Strategieën een eerste advies opstellen over ontkoppeling en dematerialisatie, en dit in de context van actie 15 van het tweede Federaal Plan voor Duurame Ontwikkeling ("Minder gebruik van natuurlijke hulpbronnen")

Werkgroep Sensibilisatie en Communicatie

De werkgroep organiseert op 13 oktober een symposium over media en communicatie rond duurzame ontwikkeling (zie 4). De werkgroep heeft ook de derde enquête begeleid naar het draagvlak duurzame ontwikkeling in ons land, die uitgevoerd werd door onderzoeksteams van IGEAT(ULB) en HIVA (KUL). Over die enquête zullen we in onze volgende nieuwsbrief verslag uitbrengen.

Werkgroep Wetenschappelijk onderzoek

De werkgroep is bezig met een advies op eigen initiatief over de gevolgen van de klimaatwijzigingen (hittegolven, overstromingen) op de gezondheid in België. Dit advies kadert in de opvolging van de 4^e interministeriële conferentie "Leefmilieu en Gezondheid" in Boedapest (WHO Europe).

Werkgroep ad hoc Biodiversiteit

Het *European Environment and Sustainable Development Advisory Councils* (EEAC)-netwerk, waarvan de FRDO deel uitmaakt, bereidt momenteel een *statement* voor over de problematiek van klimaatbeleid en de relatie met biodiversiteit, en dit in het kader van de EEAC-jaarvergadering die momenteel plaatsvindt in Groot-Brittannië. De FRDO-werkgroep Biodiversiteit heeft over het ontwerp van statement vergaderd en een aantal opmerkingen ingestuurd.

[Terug naar inhoud](#)

3. Conferenties en symposia

EU Sustainable Development Network meeting on 14 -15 July in Windsor

Vierde conferentie georganiseerd door het land dat voorzitter is van de EU, met het oog op het versterken van het EU- en nationaal beleid duurzame ontwikkeling. In het Verenigd Koninkrijk werd aandacht besteed aan de problematiek van budgettering en duurzame ontwikkeling, en de betrokkenheid van *stakeholders* bij de consultatie en de herziening van de EUSDS. Voor meer informatie over deze conferentie, die voor de FRDO bijgewoond werd door secretaris Jan de Smedt:

<http://www.sustainable-development.gov.uk/delivery/global-local/EUSDnetworkingevent.htm>

Federaal beleid duurzame ontwikkeling in de Kamer

In de "Commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de Maatschappelijke Hernieuwing" van de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers kwam op 28 juni het federaal beleid duurzame ontwikkeling aan bod. De heer de Fays, raadsheer bij het Rekenhof, vatte het Verslag van het Rekenhof "De coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling" samen. Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling en Sociale Economie Els Van Weert lichtte het standpunt van de regering in verband met dit verslag toe. Ten slotte kregen de actoren van het federale DO-beleid de kans te reageren en hun beleidsprioriteiten kenbaar te maken: POD Duurzame Ontwikkeling (Hadelin de Beer), ICDO (Jan Verschoten), Task Force DO Planbureau (Nadine Gouzée) en FRDO (Jan De Smedt). De aanwezige kamerleden stelden nadien een aantal vragen aan de sprekers. Meer informatie vindt u op de website van de Kamer: www.dekamer.be. Het Verslag van het Rekenhof is te raadplegen op www.rekenhof.be.

Peer review Franse DO-strategie

In de vorige nieuwsbrief vermeldden we de "peer review" van de nationale strategie duurzame ontwikkeling in Frankrijk, waarbij experts uit vier landen (België, Groot-Britannië, Ghana en Mauritius) vanuit hun DO-achtergrond de Franse aanpak bekeken en evalueerden. Voor België namen Nadine Gouzée (Planbureau, Task Force DO) en Geert Fremout (VODO, namens FRDO) deel aan de twee workshops die hiervoor georganiseerd werden. Ze publiceerden een rapport over deze "benchmark"-oefening, dat u kan raadplegen op onze website: http://www.frdo.be/pubnlfr/peerreview2005/peer_review.pdf (teksten in het Frans, Nederlands en Engels).

[Terug naar inhoud](#)

4. Agenda

Seminarie "Naar een nationale set indicatoren duurzame ontwikkeling voor België : initiatieven en standpunten" (27 september, Brussel)

Het project voor een nationale lijst indicatoren DO (IDO) staat opnieuw in de belangstelling door de nationale strategie DO die in opmaak is. Om deze reden organiseren de FRDO en het Platform Indicatoren voor Duurzame Ontwikkeling eind deze maand een seminarie rond IDO. Bedoeling is de vooruitgang te bekijken die geboekt werd op het vlak van IDO in ons land. Daarnaast wil het seminarie de maatschappelijke actoren ook een forum bieden om aanbevelingen te doen voor de uitwerking van een nationale lijst IDO, in het kader van de nationale strategie DO. Het seminarie biedt bovendien ook de gelegenheid nader kennis te maken met de lijst van IDO van de Europese Commissie, en met andere relevante initiatieven.

Meer informatie over de inhoud van en de inschrijving voor dit seminarie vindt u op onze website: http://www.frdo.be/pubnlfr/s2005indic/sem_ido%20uitnodiging.pdf. U kunt ook de site van het Platform Indicatoren raadplegen: www.belspo.be/platformisd.

"Hoe communiceren over duurzame ontwikkeling?" - een creatief forum voor de media en voor iedereen die betrokken is bij duurzame ontwikkeling (13 oktober, Brussel)

Duurzame ontwikkeling krijgt de laatste jaren steeds meer aandacht van beleidsmakers, pers en publiek. Toch is het niet evident om te communiceren over duurzame ontwikkeling. Het gaat immers om een complex begrip, dat op verschillende manieren kan ingevuld worden. In de media komen dan ook eerder deelaspecten aan bod als duurzame mobiliteit, duurzame energie ... die concreter zijn en een breed publiek kunnen aanspreken. Maar het verband is niet steeds duidelijk met de ruimere context van duurzame ontwikkeling: een geïntegreerde sociaal, ecologisch en economisch beleid, de mondiale dimensie, de langetermijnvisie ...

Over dit onderwerp organiseert de FRDO een forum, in het kader van de "week van de duurzame ontwikkeling" die in oktober plaatsvindt. Journalisten en mediadeskundigen zullen er van gedachten wisselen met mensen uit de duurzame-ontwikkelingssector over het communiceren rond duurzame ontwikkeling. In de voormiddag leiden een aantal sprekers het onderwerp in en is er een panelgesprek met een aantal media-professionals. In de namiddag krijgen alle aanwezigen de kans om met elkaar over hun visie over het thema te praten en nieuwe ideeën te ontwikkelen, via het "world café".

Volgende week zal u via mail een uitnodiging met inschrijvingsformulier ontvangen voor dit forum. Indien u geïnteresseerd bent, kunt u alvast donderdag 13 oktober (9.30 u tot 17 u, Flagey, Brussel) vrijhouden in uw agenda.

[Terug naar inhoud](#)

FRDO INFO is de nieuwsbrief van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO). De FRDO geeft adviezen aan de Belgische federale overheid over het beleid inzake duurzame ontwikkeling. De raad organiseert ook activiteiten om het draagvlak voor duurzame ontwikkeling te vergroten.

Overname van artikelen uit FRDO INFO met bronvermelding is toegestaan.

Adres: Ernest Blérotstraat 17, B-1070 Brussel, België

Tel.: +32 (0)2 7433150

Fax: +32 (0)2 7433159

<http://www.frdo-cfdd.be>

mail@frdo-cfdd.be

Indien u deze gratis nieuwsbrief niet rechtstreeks in uw mailbox hebt gekregen, kunt u zich abonneren door een mail te sturen naar het adres hierboven met vermelding van naam, (eventueel) organisatie, adres en mailadres, en als onderwerp (subject) "abonnement". Gelieve ook te vermelden of u FRDO INFO in het Nederlands of het Frans wenst. Wil u de nieuwsbrief niet langer ontvangen, vermeld dan "uitschrijven" als onderwerp in de mail.